

TISKOVÁ ZPRÁVA

Středočeský kraj získal pět nových národních kulturních památek

Praha, 22.2. 2017

Ve pondělí 20. 2. 2017 na svém zasedání vláda ČR schválila návrh MK ČR na prohlášení 15 nemovitých kulturních památek za národní kulturní památku. Středočeský kraj, který se pyšní i památkou zapsanou na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO (*historické jádro města Kutná Hora s chrámem sv. Barbory a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci*) si tímto nyní připíše hned pět nových národních kulturních památek:

- Střední strojná průmyslová škola v Mladé Boleslavi
- Vodní elektrárna v Poděbradech
- Krematorium v Nymburce
- Zámek s parkem v Brandýse nad Labem
- Sokolovna v Rakovníku

Středočeský kraj tak nyní eviduje více než 30 národních kulturních památek. U nově schválených objektů se jedná především o stavby občanské vybavenosti z 1. poloviny 20. století dokumentující architektonickou různorodost daného období. Statut národní kulturní památky pak byl nově schválen i pro dosud ne zcela doceněný zámek v Brandýse nad Labem.

Nově schválené národní kulturní památky Středočeského kraje:

Střední strojná průmyslová škola v Mladé Boleslavi

Škola byla založena v roce 1867 jako jedna z prvních odborných škol v českých zemích. Podle projektu architekta Jiřího Krohy pro ni byla v letech 1922–1926 vystavěna reprezentativní budova, která je ukázkou konstruktivismu, expresionismu i art deco. Škola zpočátku vychovávala učně a řemeslníky, od konce 1. světové války do současnosti připravuje především techniky pro strojírenský, letecký a zejména automobilový průmysl.

Vodní elektrárna v Poděbradech

Zdymadlo a vodní elektrárna v Poděbradech se nachází jižně od náměstí Anežky České a naproti poděbradskému zámku. Jedná se o skupinu staveb, z nichž nejvýznamnější jsou jez, plavební komora a malá vodní elektrárna. O vybudování této součásti regulace řeky Labe bylo rozhodnuto v roce 1900. Důvodem bylo jak zlepšení a zlevnění lodní dopravy, tak omezení škod při častých povodních. Hydroelektrárna postavená v letech 1913–1923 podle návrhu architekta Antonína Engela a Ing. Eduarda Schwarzera je ukázkou moderního neoklasicismu s výraznou tektonikou a dekorem. Levobřežní hydroelektrárna, stojící mimo původní říční koryto, se dělí na dvě budovy – strojnou a manipulační budovu s osmibokou polygonální věží, kde byly umístěny rozvaděče, transformátor a další potřebná provozní zařízení. Ve vodní elektrárně jsou stále v provozu celkem čtyři Francisovy turbíny uvedené do provozu roku 1923, stejně jako původní generátory.

Poděbradská vodní elektrárna patří k nejstarším stavbám svého druhu na Labi.

Krematorium v Nymburce

Krematorium bylo postaveno v letech 1922 až 1924 podle plánů architekta Bedřicha Feuersteina. Jedná se o jednu z mála jeho realizací na území České republiky a zároveň o jednu z prvních českých puristických staveb.

Jednoduchá stavba, soustředěná na základní geometrické formy, se nachází na západním okraji města na Drahelickém předměstí. Půdorys obřadní budovy přechází z obdélníku v přízemí do oválu v patře, vnitřní prostor je charakteristický elementárními funkčními tvary.

Sokolovna v Rakovníku

Tato zajímavá stavba, představující klasicizující ranou modernu od architekta Otakara Novotného z let 1912–1914, je prvním projevem moderní architektury v Rakovníku. Základní kámen byl položen v květnu 1913, slavnostní otevření sokolovny proběhlo 13. května 1914 v rámci sokolského župního sletu. Sokolovna i přes řadu nutných oprav dodnes neztratila nic ze svého působivého a impozantního vzhledu.

Zámek s parkem v Brandýse nad Labem

Císařský a královský zámek Brandýs nad Labem patří k nejvýznamnějším památkám renesančního stavitelství v Čechách. V době svého největšího rozkvětu sloužil jako přechodná rezidence Habsburků. Zámek je pozoruhodný nejen renesanční sgrafitovou výzdobou a pozůstatky rudolfínské císařské zahrady, ale i poměrně dochovanými relikty vojenského opevnění z doby třicetileté války. V brandýské zámecké zahradě, založené pro císaře Ferdinanda I. roku 1563, se i přes pozdější úpravy dodnes dochovala původní organizace prostoru. Po 1. světové válce byl zámek vyvlastněn poslednímu českému králi a císaři Karlovi I. a jako konfiskát československé republiky byl na návrh architekta Kamila Hilberta připravován k přestavbě na letní sídlo presidenta T.G. Masaryka. Od roku 1995 je zámek v majetku města Brandýs nad Labem a je postupně zpřístupňován veřejnosti.

Národní kulturní památky

Kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, prohlašuje podle § 4 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči vláda ČR nařízením za národní kulturní památky a stanoví podmínky jejich ochrany. Návrh na vyhlášení připravuje ministerstvo kultury ve spolupráci s Národním památkovým ústavem

V současnosti je v ústředním seznamu kulturních památek zapsáno celkem 304 rejstříkových čísel (jednotlivých staveb, areálů či movitých předmětů nebo jejich souborů) národních kulturních památek od těch nejstarších (např. *archeologické naleziště Dolní Věstonice včetně souboru nejvýznamnějších nálezů z období kultury lovců mamutů*) přes památky středověké (*Karlův most, Anežský klášter aj.*) a novověké (*zámek Opočno, jízďárna ve Světcích u Tachova aj.*) až po památky z konce 20. století (např. *hotel a televizní vysílač na Ještědu u Liberce*). Nejpočetnější skupinu tvoří nemovitosti - dřívější šlechtická sídla a církevní stavby, postupně jsou prohlašovány také objekty lidové architektury i unikátní technické památky.

Z celkového počtu NKP je 45 movitých.

Kontakt:

Mgr. Dita Roubíčková, roubickova.dita@npu.cz, tel. 274 008 285, 724 959 208